

Warszawa, 30-04-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.0134.6.2025.PK

**Pani
Hanna Wróblewska
Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
ePUAP**

Szanowna Pani Minister,

do mojego Biura trafiają kolejne sygnały o potrzebie rozważenia zmian prawnych w zakresie stosowania 50% kosztów uzyskania przychodu dla artystów zatrudnianych na podstawie umowy o pracę.

Z pierwszym wystąpieniem w tej sprawie zwróciłem się do ówczesnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w lutym 2024 r. W swoim wystąpieniu zwracałem uwagę na zasygnalizowany przez przedstawicieli środowiska twórczego problem z praktyką stosowania art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2025 poz. 163 ze zm.) w odniesieniu do niektórych składników wynagrodzenia. W szczególności zwróciłem uwagę Ministra na orzecznictwo sądów administracyjnych, w którym wyrażono tezę o niedopuszczalności stosowania do artystów w drodze analogii przepisu dotyczącego nauczycieli akademickich, zgodnie z którym wykonywanie obowiązków nauczyciela akademickiego stanowi działalność twórczą o indywidualnym charakterze (art. 116 ust. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024 poz. 1571 ze zm., dalej: PSWN). Z przekazanych mi informacji wynika, że

przedstawiciele środowiska twórczego nie dostrzegają przyczyn, dla których ustawodawca dopuszcza do różnicowania w zakresie możliwości zastosowania 50% kosztów uzyskania przychodów w odniesieniu do nauczycieli akademickich i do artystów, skoro artyści znajdują się w analogicznej sytuacji faktycznej do nauczycieli akademickich.

Z odpowiedzi otrzymanej od Ministerstwa z dnia 30 lipca 2024 r. wynikało jednak, że działalność określona w art. 26a ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2024 poz. 87) nie została dookreślona w taki sposób, jak ma to miejsce w przypadku nauczycieli akademickich. Za pracownika artystycznego można uznać wyłącznie osobę podejmującą w przeważającym zakresie aktywność, której rezultatem jest powstanie utworu. Środowisko twórców jest zaś niejednorodne i nie każdy artysta zatrudniony na umowę o pracę wykonuje na rzecz pracodawcy wyłącznie pracę o charakterze twórczym. Z tego względu sytuacja każdego zatrudnienia artysty powinna być rozpatrywana indywidualnie. Ministerstwo nie dostrzegło systemowej dyskryminacji przedstawicieli środowiska twórczego.

Aktualnie docierają do mnie natomiast kolejne sygnały przedstawicieli środowiska twórczego dotyczące tej sprawy. W jednym z wniosków – dotyczącym sytuacji muzyków orkiestrowych – wskazano wprost, że problem ten stanowi punkt zapalny w relacji między pracodawcą a pracownikami. Strona pracownicza wskazuje bowiem, że działalność muzyków orkiestrowych jest działalnością artystyczną w dziedzinie instrumentalistyki, zaś muzyk orkiestrowy świadczy w ramach stosunku pracy czynności wyłącznie artystyczne, w związku z czym koszty uzyskania przychodu należy ustalać w wysokości 50%. Z kolei pracodawca podzielił wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na umowę o pracę na wynagrodzenie zasadnicze, honoraryjne (wynikające z przeniesienia praw do rozporządzania prawami do wykonania artystycznych) oraz wszystkie pozostałe składniki wynikające z regulaminu wynagradzania. Wynagrodzenie zasadnicze pracowników artystycznych jest objęte kosztami uzyskania przychodu zależnymi od miejsca zamieszkania, a wynagrodzenie honoraryjne jest objęte 50% kosztami uzyskania przychodu. Przy czym warto podkreślić, że według strony pracowniczej – podział ten waha się między ok. 75% wynagrodzenia zasadniczego i 25% wynagrodzenia honoraryjnego. Co prawda wspomniany podział został oparty na opinii ogólnej Ministerstwa Finansów oraz wytycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie konieczności niezaliczania wynagrodzenia honoraryjnego do zasadniczego, ale sam pracodawca podzielił stanowisko, że praca wykonywana przez każdego muzyka ma w 100%

charakter twórczy i we wszystkich obszarach aktywności zawodowej pracownicy wykonują obowiązki mające charakter artystyczny. Tym samym stosowanie się do ww. interpretacji i wytycznych prowadzi – zdaniem samego pracodawcy – do dyskryminacji i pogorszenia warunków płacowych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. 2024 poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ponowne przeanalizowanie opisanego problemu oraz przedstawienie stanowiska w sprawie, a w szczególności poinformowanie, czy resort dostrzega zasadność interwencji legislacyjnej. Będę również wdzięczny za wskazanie, czy do Ministerstwa wpływają w tym zakresie skargi, a także, czy resort prowadził konsultacje w tej sprawie ze środowiskiem artystycznym.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Kopia pisma RPO do MKiDN z 15.02.2024 r. (VII.712.1.2020.AMB);
2. Kopia pisma MKiDN do RPO z 30.07.2024 r. (DPAiF-WA.552.10.2024.ES).